

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 29:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Efterløn).

Af arbejdsministeren (Kirkegaard).
(Fremsat 2/10 91).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Nyrup Rasmussen (S):

Den nuværende efterlønsordning kom til verden på den daværende socialdemokratiske regerings initiativ i december 1979. Det var, og det er, en af de vigtigste og mest succesfulde og mest velfungerende reformer i dansk arbejdsmarkedspolitik. Det viser alle erfaringer siden ordningens indførelse. Over 100.000 lønmodtagere er i dag gået på efterløn, og den senest offentliggjorte rapport om efterlønsordningen viser entydigt, at lønmodtagerne er meget tilfredse med ordningen.

Det er derfor et meget afgørende arbejdsmarkedspolitisk redskab, vi her har, som både er et vigtigt bidrag til en bedre fordeling af arbejdet og en tiltrængt mulighed for en tidligere tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet for de særlig nedslidte grupper.

Det er derfor et helt afgørende synspunkt for Socialdemokratiet i forbindelse med behandlingen af dette lovforslag, at efterlønsordningen fastholdes som en blivende del af dansk arbejdsmarkedspolitik.

Derfor er Socialdemokratiet ikke indstillet på at medvirke til forringelser af efterlønsordningen. Ligesom for de foreslåede dagpenge- og nedskæringer gælder det jo, at der ikke som følge heraf vil komme mere arbejde frem eller opnås en bedre fordeling af arbejdet, tværtimod.

Eksempelvis vil forslaget om at udskyde efterlønsalderen fra 60 til 62 år ramme mange nedslidte lønmodtagergrupper i en tid, hvor arbejdsløsheden er forvejen er alt for høj. Derfor kan Socialdemokratiet ikke medvirke til den del af det samlede lovkompleks, som drejer sig om at udskyde den generelle efterlønsalder fra 60 til 62 år.

Forslaget står i øvrigt i en mærkelig modsætning til en anden del af regeringens lovforslag, hvor man er inde på, at ledige, der er fyldt 55 år eller er ældre, og som står for at skulle modtage et arbejdstilbud, efter eget valg generelt kan overgå til efterløn på 80 pct.-satsen i stedet for arbejdstilbudet. Det er et tidsbegrænset forslag, og vi kan godt forstå en del af tanken bag dette forslag. Derfor er vi indstillet på at drøfte, hvordan et sådant tilbud til arbejdsledige over 55 år kan se ud.

Til gengæld er det afgørende for os, at vi får sikret to hensyn. For det første, at eventuelle merudgifter ved efterlønsordningen isoleret set ikke kan væltes over på arbejdsmarkedets parter til finansiering heraf.

For det andet synes vi, at det er en dårlig idé, at man i en eventuel 12-årig periode, fra man er fyldt 55 år og til 67-årsalderen, skal holdes nede på 80 pct.-satsen. Derfor tror jeg, det vil være meget mere velfungerende og hensigtsmæssigt, og det vil være vores klare ønske til forhandlingerne, at vi får sikret en individuelt beregnet sats på samme måde, som det i dag gælder for den almindelige ordning, når folk går på efterløn i 60-årsalderen.

Regeringens forslag om en fortrydelsesret er vi også indstillet på at drøfte positivt, hvis vi blot herigennem får sikret enkle, funktionsduelige ordninger.

I det hele taget gælder det, at det er helt afgørende for os, at ordningens enkelthed og overskuelighed sikres som det samlede resultat.

Socialdemokratiet har nogle betænkeligheder ved den del af forslaget, der drejer sig om retten til at udvide arbejdsmængden fra de gældende 200 timer. Jeg tror, det er vigtigt, at vi sammenholder dette forslag med den allerede gældende ordning om delpension og får fundet ud af, hvad der nu er mest hensigtsmæssigt. Vi har også stor frygt for, at dette kan udvikle sig til et nyt omfattende bureaukrati for a-kasse-systemet.

Vi vil i udvalgsarbejdet og i forhandlingerne prøve at se på, om det ikke er sådan, at delpensionsordningen i virkeligheden løser den del af tilpasningerne på arbejdsmarkedet, som vi her taler om. Og er det i virkeligheden ikke sådan, at en meget stor del af vores efterlønsmodtagere – det kan vi jo se af rapporterne – faktisk ikke ønsker at påtage sig videre arbejde?

[Nyrup Rasmussen]

Men lad os se på den model, der er mest velegnet. I dag må vi sige, at på det foreliggende grundlag kan vi ikke støtte det forslag, der foreligger, og vi vil under forhandlingerne forbeholde os vores endelige stillingtagen.

Til forslaget om forhøjet a-kasse-kontingent må vi sige klart fra, ligesom vi har gjort det på dagpengeområderne i øvrigt. Der er ikke grundlag for, at vi her i Folketinget nu vedtager nye a-kasse-kontingentforhøjelser efter de forhøjelser, der er sket igennem 1980'erne, og der er slet ikke grundlag for det, når vi taler om efterlønsordningen.

Kravet om medlemskab i en længere periode end efter de gældende regler vil vi godt drøfte, selv om vi mener, at 20-års-kravet er et meget hårdt og et meget langt krav at indbygge i lovrevisionen. Skal der ske en forlængelse af medlemskabsperioden, skal der være en overgangsordning, som gør, at de lønmodtagere, der i dag har set frem til efterlønsordningen, ikke bliver blokeret i deres fornuftige planlægning.

Alt i alt må jeg sige, at vi sammenfattende vil være indstillet på at drøfte en revision af efterlønsordningen, men vel at mærke under tre forudsætninger. For det første, at regeringens forslag om en forringelse ved at forhøje de nuværende 60 år til 62 år ikke bliver gennemført. For det andet, at vedrørende 55-års-reglen, som der her er lagt op til, bør vi kunne sikre, at man når sin individuelle sats på samme måde som ved den generelle efterlønsordning. For det tredje, at kontingentforhøjelser ikke er sagen; de er ikke begrundede, hverken her eller i det ordinære dagpengesystem.

Kan vi nå frem til en fastlagt ordning, som ikke komplicerer systemet, men netop sikrer dets enkelhed, så er vi indstillet på positive forhandlinger i såvel udvalget som i ministeriet.

Pia Christmas-Møller (KF):

Efterlønsordningen blev indført som et beskæftigelsesfremmende initiativ. Ældre nedslidte arbejdstagere skulle have mulighed for at trække sig tilbage til fordel for unge arbejdsløse. Praksis viser imidlertid, at de unge slet ikke kom ind dér, hvor de ældre gik ud, i al fald slet ikke i samme omfang.

Efterlønsordningen har altså vist sig at være en dundrende fiasko som beskæftigelsesfremmende instrument. Til gengæld viser praksis

også, at efterlønsordningen har været en bragende succes som pensionstilbud.

Det er præcis det, vi tager konsekvensen af i forbindelse med dette lovforslag fra arbejdsministeren. Vi indbygger en langt større fleksibilitet i regelsættet. Vi giver de ældre mulighed for at have supplerende arbejde, samtidig med at man kan opretholde efterløn. Vi giver mulighed for, at ældre kan ombestemme sig, trække sig ud af efterlønsordningen med mulighed for at genindtræde på et senere tidspunkt. Vi imødekommer mange langtidsledige i aldersgruppen 55-60 år ved at give dem mulighed for at vælge at overgå til efterløn, ganske vist på den lave sats, men det er et ønske, mange har ude omkring, at man kan blive fri for de gentagne jobtilbud, som i dag er gældende på dagpengeområdet.

Vi mener, at lovforslaget imødekommer de behov, praksis har dokumenteret der er for at få en fleksibel ordning, som imødekommer behovet for glidende tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet.

Vi kan på det varmeste anbefale en positiv udvalgsbehandling. Det er ikke så tit, vi her i Folketinget har så fremadrettede og positive besparelsesforslag til behandling.

Helge Sander (V):

Hvis man har set på denne ordning isoleret, kan man roligt sige, at det er blevet en succes, hvis vi tæller det antal, som har taget imod tilbudet. Men det er lige så rigtigt, som det blev sagt fra anden side, at skal vi se på det, der var formålet med denne ordning, så har succesen måske været knap så stor.

Venstre kan varmt anbefale forslaget, fordi vi synes, at det er et forslag, der primært bygger på fleksibilitet og på, at efterlønsmodtagere får nogle valgmuligheder. Jeg tænker på, at man kan blive efterlønsmodtager på et tidligere tidspunkt, hvis man har ønske om det; man kan gå ud og ind af systemet, hvilket også må siges at være en positiv ting; man kan arbejde mere end de berømte 200 timer uden at glide ud af ordningen. Ganske vist medfører det et fradrag i efterlønnen, men det må også være meget rimeligt. Alt i alt føler vi, at det er et tilbud, der giver øget valgmulighed, og derfor synes vi også, at det er rimeligt.

Jeg er lidt ked af, at hr. Nyrup Rasmussen konsekvent går imod de 62 år, for vi laver jo en

[Helge Sander]

overgangsordning, som gør, at i den forbindelse er der en vis rimelighed i det. Det skal ses i lyset af, at vi om nogle år efter alt at dømme har en anden situation, end vi har i dag. Vi håber, som vi talte om tidligere i dag under forespørgselsdebatten, at et opsving vil betyde, at vi skal have endnu flere i arbejde. Vi ved, at de ungdomsårgange, der kommer ind på arbejdsmarkedet, bliver mindre og mindre i de kommende år, så derfor vil der utvivlsomt blive et større behov isoleret set.

Når hr. Nyrup Rasmussen selv kombinerer de 55-åriges mulighed for at gå på efterløn med de 62 år, er det vigtigt her at sige, som hr. Nyrup Rasmussen også nævnte, at de, der er særlig hårdt udsatte, og som ikke er i job, her har muligheden for at komme med i ordningen. Samtidig synes jeg ikke, at det er helt urimeligt, når man får den valgmulighed og det kommer til at dreje sig om 12 år, at det så skal være på en 80 pct.-sats. Det kan vel ikke siges at være helt urimeligt.

Men altså alt i alt, vi er positive over for forslaget og vil også meget gerne, som det allerede er blevet bragt på bane også af hr. Nyrup Rasmussen, tale om delpension i denne forbindelse. Det mener vi ikke er så dårlig en idé, men det er måske et lidt andet emne, som måske kan komme med i de forhandlinger, vi sidder i, og som jeg håber kan føre til et positivt resultat.

(Kort bemærkning).

Nyrup Rasmussen (S):

Inden hr. Helge Sander og fru Pia Christmas-Møller får slået alt for mange søm i omkring efterlønsordningens fiasko, synes jeg lige, vi skal holde fast i, at der lige er kommet en rapport om efterlønsordningen, som fortæller os, at ikke alene har efterlønsordningen været en succes for de lønmodtagere, der er gået over på den, og som virkelig er glade for den, det er et helt entydigt budskab, men derudover kan vi jo se, at efterlønsordningen rent faktisk har haft betydelige genbeskæftigelseseffekter, har medvirket til en bedre fordeling af arbejdet.

Vi skal huske på en ting. Den genbeskæftigelsesprocent, vi taler om, kan man ikke alene måle direkte, den dækker også over et antal fyringer, man har undgået i virksomhederne. Så der er både tale om en direkte effekt i retning af en bedre fordeling af arbejdet og en indirek-

te effekt, i retning af at man har undgået en række fyringer.

Derfor synes jeg, vi skal fastholde – og det viser det reelle dokumentariske materiale – at efterlønsordningen faktisk har fungeret glimrende både som en sikring af de nedslidte lønmodtageres afgang fra arbejdsmarkedet og som et effektivt arbejdsfordelingsinstrument.

Derfor må hr. Helge Sander også forstå, at regeringens forslag om de 62 år er et meget dårligt forslag. Man skal huske på, at man til enhver tid kan vælge, efter at man er fyldt 60 år, at gå på efterløn, hvorimod det at opretholde rettigheden for de 60-årige synes jeg ærlig talt vi skylder de lønmodtagere, der har tilbragt hele deres liv på arbejdsmarkedet. Jeg kan i hvert fald nævne adskillige eksempler på nedslidte syersker og andre, hvor det ville være et meget, meget umenneskeligt krav at stille til dem, at de ikke kan gå på efterløn, når de fylder 60 år, som alle deres kolleger har kunnet det indtil nu.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Jeg vil gerne erkende, at det er svært at måle den nøjagtige beskæftigelseseffekt, men der er dog ikke noget, der tyder på, at det har været den samme succes, som det har været, hvad angår antallet af dem, der er under ordningen.

Men jeg ved også, at hr. Nyrup Rasmussen er opmærksom på, at det, jeg talte om, det var de år, vi går i møde i 1990'erne, hvor vi er overbevist om, at der bliver et større behov for at få flere på arbejdsmarkedet. Så for mit vedkommende var det lidt mere fremadrettet.

Men i øvrigt vil jeg da gerne sige, som det også lå i hr. Nyrup Rasmussens indlæg, at det her er et område, som vi forhandler i øjeblikket, og derfor skal mine udsagn ikke tages, som om vi skal tale os fra hinanden. Tværtimod, jeg håber også, vi når et resultat, således at vi sammen kan sige, at de ændringer mener vi er rimelige, når vi kommer ind i 1992.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Da efterlønsordningen blev indført i hr. Svend Aukens ministertid, var det under forudsætning af, at genbeskæftigelsesgraden ville ligge på 75 pct.

[Pia Christmas-Møller]

I 1983 lavede Socialforskningsinstituttet en undersøgelse, som viste, at genbeskæftigelsesgraden højst lå på omkring 50 pct. Jeg har ikke noget grundlag for at tro, at den udvikling er blevet bedre. Tværtimod har jeg en opfattelse af, at det faktisk er blevet ringere siden da med genbeskæftigelsesgraden.

Når jeg hæfter mig ved, at efterlønsordningen ikke har haft en fantastisk succes som beskæftigelsesfremmende initiativ, skal det ses på baggrund af de mange snærende regler, som var indbygget i efterlønsordningen netop for at sikre andre beskæftigelse. Der var ikke det, efterlønsmodtageren måtte. Der var forbud mod, at man måtte arbejde de første 5 uger efter overgang til efterløn. Man måtte ikke arbejde mere end 200 timer årligt. Kom man bare 1 time over den grænse, var det ud af ordningen uden mulighed for at genindtræde.

Alle disse snærende bindinger – for sådan opleves de jo af efterlønsmodtagerne – gør vi op med nu, fordi vi tager konsekvensen af, at efterlønsordningen har udviklet sig til et pensionstilbud. Derfor vil vi gerne se det i en større pensionspolitisk sammenhæng, og derfor ønsker vi at indbygge en langt større grad af fleksibilitet i ordningen.

(Kort bemærkning).

Nyrup Rasmussen (S):

Man fornemmer, at fru Pia Christmas-Møller er oplagt til debat i dag.

Jeg ville blot lige gøre opmærksom på, at disse snærende regler omkring efterlønsordningen, som vi her får præsenteret, altså ikke kan genkendes i praksis.

Den rapport, der foreligger fra Socialforskningsinstituttet, bekræfter entydigt, at der ikke er en eneste efterlønsmodtager i dag, der taler om snærende regler. De pågældende er glade for ordningen, er trygge ved den. De føler det som en utrolig lettelse, at man efter en lang nedslidningsperiode nu kan gå på efterløn.

Så skal vi nu ikke prøve at koncentrere handlingerne om det, der er fornuftigt, som ikke indebærer et nyt superbureaukrati i a-kasse-systemet, der er belastet hårdt nok i forvejen, og dermed undgå en forringelse af efterlønsordningen på alle de felter, hvor vi jo kan se, at det er der ikke belæg for og det er der ikke argumentation for?

Jeg skal ikke lægge op til konfrontation omkring efterlønsordningen, men bare sige: Lad os få de forhandlinger, og lad os prøve at respektere, at det er en succes, uanset hvad fru Pia Christmas-Møller sådan lidt ville dreje det til, både når det gælder den enkeltes ønsker, og når det gælder beskæftigelseseffekterne og arbejdsfordelingseffekterne.

Jes Lunde (SF):

Vi synes i SF, at det generelt er et positivt forslag, der er lagt frem her, for det giver øget fleksibilitet. Jeg tænker på muligheden for, når man er gået på efterløn, at fortryde og dermed vende tilbage til arbejdsmarkedet endnu en gang, og så igen komme på efterløn. Det synes jeg er godt. Det er godt at udvide mulighederne for, at man kan have noget arbejde ved siden af efterlønnen, med en modregning, hvis det er over 200 timer. Det synes jeg også er en god ændring af loven.

Vi kan også tilslutte os, at man giver mulighed for, at man kan blive på fuld efterløn hele tiden, hvis man venter med at gå på efterløn, til man er 63 år. Så der er altså flere gode ting i forslaget her.

Som situationen er i øjeblikket med de mange langtidsledige, der er over 55 år, synes vi også, det er fornuftigt at give dem mulighed for at gå på efterløn. Men vi vil gerne i de forhandlinger, vi skal i gang med, diskutere den sats, man har lagt op til. Vi ønsker ikke, at man skal gå på en reduceret sats fra det tidspunkt; vi synes ikke, der er nogen baggrund for det, hvis alternativet er, at man i et arbejdstilbud skulle have haft normale dagpenge.

Der er også nogle ting i lovforslaget, som skal fjernes, hvis vi skal støtte det. Det er især det med at hæve efterlønsalderen til 62 år samt det med at lave en højere kontingentopkrævning for efterlønsmodtagere.

Efterlønsmodtagere er jo blevet ramt af, at der har været en meget dårlig regulering af efterlønnen i de år, der er gået, siden efterlønnen blev introduceret, og det har betydet, at de er sattet bagud i forhold til andre grupper. Mange efterlønsmodtagere oplever, at de er blevet snydt, fordi de betingelser, de i sin tid gik ind i ordningen på, ikke bliver indfriet i de satser, vi giver dem nu om dage. Jeg synes, det vil være forkert at forhøje kontingentet; det ville være at tage penge fra dem.

[Jes Lunde]

Der er også nogle ting, som vi gerne vil se nærmere på i udvalgsarbejdet, f.eks. det med at forlænge optjeningstiden til 20 år, altså at man skal have været medlem af en a-kasse i 20 år. Der er det en klar betingelse fra os for at overveje noget sådant, at man introducerer det gradvis, så der ikke er nogen, der udelukkes fra efterløn blandt dem, som går og tænker på det i øjeblikket. Hvis den betingelse bliver opfyldt, er det noget, vi måske kan diskutere i sammenhæng med, hvad der sker med forslaget i øvrigt på de andre punkter, som jeg har nævnt.

Poul Nødgaard (FP):

Det er positivt, at regeringen har taget arbejdsmarkedsområdet op til fornyet behandling. Arbejdsmarkedet er et område i vores økonomi, der efter Fremskridtspartiets opfattelse er alt for reguleret og styret af offentlige indgreb.

I sin tid, da efterlønsordningen blev indført, stemte Fremskridtspartiet imod. Vi er stadig modstandere af efterlønsordningen. Derfor er vi villige til at støtte et hvilket som helst initiativ, der kan reducere udgifterne til efterlønsordningen. Vi vil gerne arbejde sammen med regeringen om at reducere udgifterne til efterlønsordningen.

Desværre er jeg nødt til at sige, at regeringen har en meget opgivende holdning over for de 55-årige langtidslediges beskæftigelsesmuligheder. Forslaget er jo nærmest udtryk for, at regeringen mener, at de langtidsledige 55-årige er en gruppe, som regeringen ikke regner med har nogen mulighed for nogen sinde at komme i arbejde, ellers ville der jo ikke være grund til at køre de langtidsledige 55-årige ud på et sidespor. Og i den forbindelse er efterlønnen et sidespor. Det er et kedeligt syn, synes jeg, der her gør sig gældende.

Jeg må erindre om, at det jo er samtlige skatteydere, der over skattebilletten bidrager til finansieringen af efterlønsordningen. Det vil altså sige, at nogle tvinges til at bidrage til finansieringen, uden at de på grund af efterlønsordningens strenge tildelingskriterier har mulighed for selv at modtage efterløn. Det er efter vores opfattelse en meget umoralsk måde at indrette arbejdsmarkedet på. Konstateringen af, at der ikke eksisterer noget forhold mellem dem, der bidrager til finansieringen, og dem, der modtager efterlønsydelse, er en klar an-

ledning til, at efterlønsordningen nedlægges. Ordningen er reelt umoralsk.

Så langt er det desværre nok ikke muligt at komme med et enkelt skridt. Men det til trods er vi positivt stemt over for de elementer i forslaget, der medvirker til at reducere de offentlige udgifter på området.

I forslaget omtaler man statens forbedrede økonomi ved forslagets gennemførelse under fællesbetegnelsen provenu og ikke som reducerede udgifter. Det gør man, fordi der både er tale om sparede offentlige udgifter og medlemsbidrag.

Sammenfattende vil jeg om dette sige, at de offentlige besparelser er i orden for Fremskridtspartiets vedkommende. Forhøjede medlemsbidrag skal ledsages af modsvarende skattelettelser. Regeringen regner med, at den udvidede ret til at arbejde i efterlønsperioden gør efterlønsordningen attraktiv for grupper, der ellers ikke ville have gået på efterløn. Det er en vurdering, jeg er enig i; derfor finder jeg det stærkt betænkeligt, at der ikke er foretaget vurderinger eller skøn over, hvad de reelle omkostninger er ved større tilgang til efterlønsordningen for personer, der er ældre end 62 år.

Jeg vil i øvrigt sige, at muligheden for, at efterlønsmodtagere kan arbejde 950 timer årligt og 600 timer for deltidsbeskæftigedes vedkommende medvirker til at opretholde en vis form for fleksibilitet på arbejdsmarkedet.

Regeringen regner med, at forslaget vil medføre en administrativ merbelastning af arbejdsløshedskasserne og Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen. Hvorfor foreligger der ingen specifikke beregninger eller skøn over omkostningerne ved dette? Regner regeringen med, at der skal ansættes flere i Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen, eller hvorledes skal denne merbelastning dækkes ind? Vil regeringen foretage personalemæssige omprioriteringer i f.eks. Arbejdsministeriet? Sådanne oplysninger glimrer ved deres fravær og fremhæver ikke lovforslaget som seriøst gennemarbejdet.

Jeg vil ikke undlade at nævne, at hvis Fremskridtspartiet havde fremsat et lovforslag med lignende fejl og mangler, ville såvel Venstre som De Konservative træde hinanden over tæerne for at gøre opmærksom på det.

Når det er sagt, vil jeg gerne fremhæve, at der da også er positive elementer i forslaget.

[Poul Nødgaard]

Fremskridtspartiet er enig i, at det er vigtigt at undgå, at tilbagetrækningstidspunktet fra arbejdsmarkedet bliver tidligere, end det er i dag. Derfor er det glædeligt, at der i lovforslaget er tænkt på at modvirke tendensen i retning af en tidligere tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet. Denne tendens søges i lovforslaget hindret ved, at den almindelige aldersgrænse for efterløn hæves fra 60 til 62 år. Det bifalder vi.

Generelt vil jeg sige, at da ændringer på netop arbejdsmarkedsområdet er meget påkrævet for at få orden i vores økonomi, vil vi positivt og fordomsfrit gå ind i det udvalgsarbejde, der nu følger. Vi håber, det vil være muligt at skabe nogle holdbare resultater og det til trods for skatteministerens uoverlagte kommentarer om sammenhængen mellem en dagpengereform og en finanslov.

Formanden:

Det er måske tidspunktet nu, hvor jeg skal sige, at jeg agter at gennemføre dagens videre forhandlinger uden pause, medmindre de forudsætninger, jeg bygger denne vurdering på, ændres afgørende.

Bente Juncker (CD):

Om hovedpunktet i forslaget, nemlig at hæve efterlønsalderen fra 60 til 62 år, kan jeg sige, at CD ud fra flere betragtninger, først og fremmest ældrepolitiske, støtter den tanke. Det siger sig selv, at en sådan ændring først kan ske om flere år, og jeg vil derfor foreslå ministeren, at vi bruger den mellemliggende tid til at samordne efterløn og delpension til en fleksibel, individuel tilbagetrækningsmulighed fra arbejdsmarkedet.

CD støtter gerne tankerne om at fjerne begrænsningen på de 200 timer, og vi har også sympati for forslaget om at lade de 55-årige vælge efterløn frem for arbejdstilbud som en midlertidig ordning. Anciennitetskravet må drøftes, men medlemskontingentet kan vi ikke se nogen begrundelse for at hæve i denne sammenhæng.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg skal prøve at holde mig formandens henstilling efterrettelig.

I Det Radikale Venstre kan vi gå ind for, at 55-årige arbejdstagere har mulighed for at gå

på efterløn. Vi er også tilhængere af, at man kan vende tilbage til efterlønsordningen, altså en fortrydelsesret. Vi er ligeledes tilhængere af, at der sker en udvidelse af mulighederne for at arbejde. Vi vil dog gerne lige diskutere timesatzen i denne sammenhæng.

Det Radikale Venstre er også tilhænger af, at der sker en stramning af adgangsbetingelserne til efterlønnen, altså sådan at man får et krav om 20 års samlet medlemskab, selv om jeg vil sige, at vi har den ene betænkelighed ved det, at det går imod vores eget forslag om, at alle skal have en arbejdsløshedsforsikring, og at vi så skal have et frit a-kasse-valg. Men det kan vi måske komme ind på på et senere tidspunkt.

Vi er derimod ikke tilhængere af, at den generelle efterlønsalder hæves til 62 år, men vi vil gerne have en diskussion om, hvordan vi får en udvikling, der er hensigtsmæssig på dette område, hvis vi kommer i en situation, hvor der bliver mangel på arbejdskraft. Men som det ser ud i øjeblikket, må vi konstatere, at arbejdsløsheden er stigende, og så synes vi ikke, det er et hensigtsmæssigt signal at sende, at nu hæver vi efterlønsalderen.

Når det drejer sig om medlemsbidraget, er vi ikke umiddelbart tilhængere af en forhøjelse af dette, men vi vil gerne diskutere det under udvalgsarbejdet.

Vi kan ikke umiddelbart give tilslutning til, at ministeren får hjemmel til at fastsætte fradrag på udbetaling af pensionsopsparings- og pensionsforsikringsordninger – altså at der skabes et fradrag på denne måde.

I modsætning måske til Socialdemokratiet vil vi gerne have et rimelig hurtigt udvalgsarbejde.

(Kort bemærkning).

Nyrup Rasmussen (S):

Det ville ligge mig for fjernt i dag at påstå, at også fru Lone Dybkjær er meget debatlysten, men jeg vil dog lige tillade mig at gøre en enkelt rettelse:

Socialdemokratiet har ikke tænkt sig et langt udvalgsarbejde om denne sag. Vi har tænkt os en effektiv forhandlingsrunde, og vi har tænkt os at prøve at sikre, at enkeltheden og overskueligheden i dette system fastholdes. Tag f.eks. de 950 timer. Tænk, hvis de nu medfører et kæmpemæssigt nyt bureaukrati, hvor a-kasse-

[Nyrup Rasmussen]

systemet skal føre nye månedsdagpengekort og efterkontrollere, hvor mange korte eller længere perioder man har haft med arbejde i løbet af den pågældende uge eller den pågældende måned. Var det dog ikke bedre, at vi prøvede at se på de ordninger, vi har i forvejen, når vi har delpensionsordningen?

Det, jeg kvitterer for i forhold til Det Radikale Venstres indlæg, er, at jeg forstår, at man også fra Det Radikale Venstre har sagt fra over for forhøjelsen af efterlønsalderen fra 60 til 62 år – og det er jeg glad for, hvis jeg har forstået det rigtigt – og at kontingentforhøjelserne i den nuværende situation heller ikke er sagen. Jeg beder så bare om, at vi tilsvarende kigger på de andre dele af det, så vi sikrer os, at vi fortsat får et enkelt, velfungerende system. Det anser jeg for at være helt, helt afgørende for efterlønsordningens funktion.

Og hvad angår spørgsmålet, om vi skal have det ekstra arbejde, beder jeg om, fru Lone Dybkjær – og det er helt upolemisk ment – at vi, inden man tager den debat, prøver at se på, hvordan delpensionen fungerer, for jeg er overbevist om, at den kan løse vort problem, så vi for alt i verden undgår at få et kæmpemæssigt bureaukrati med nyt a-kasse-ansvar og masser af problemstillinger af tilspidset karakter i a-kasse-systemet, når det gælder de 950 timer.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Jeg skal bestræbe mig på ikke at få for mange af dem, hr. formand, i håb om, at formanden fortsat ikke vil dekretere middagspause.

Jeg vil til hr. Nyrup Rasmussen sige, at jeg synes, det er fint, hvis Socialdemokratiet vil bidrage til forenklede løsninger på dette felt. Jeg skal undlade at sige noget om, at det er en ny eller gammel stil fra Socialdemokratiet, for jeg har besluttet mig til ikke at være specielt polemisk.

Jeg vil godt bekræfte det med de 62 år, men jeg synes også, at vi skal tage en diskussion om, hvordan vi ser denne efterlønsordning i lyset af befolkningsudviklingen, for hvis der skal ske ændringer i efterlønsordningen i år 2000 og vi får et krav om 20 års medlemskab, så kræver det faktisk, at vi allerede nu tager beslutning om, hvordan denne ordning skal se ud i år 2000. Vi kan jo ikke bare brat ændre det.

Det er jo det, der er vores problem, fordi det så bliver falske forudsætninger. Det er det, jeg synes vi stille og roligt kunne diskutere igennem under udvalgsarbejdet.

Hvad angår medlemskontingentet, vil jeg gerne sige, at når jeg tog det lille forbehold, så var det, fordi der jo ligger en mulighed for misbrug af ordningen i, at man kan gå ind og ud af den. Hvis man gør det blot med henblik på, at man ikke vil betale sit kontingent – og det har man rent faktisk mulighed for – så synes jeg også, at vi bliver nødt til at diskutere det igen. Det var derfor, jeg sagde, at jeg ikke umiddelbart er tilhænger af det, men jeg er på den anden side tilhænger af, at der ikke kommer noget misbrug, og det ser jeg her en mulighed for.

Om det er 950 timer, der er det mest hensigtsmæssige, eller det er 850, eller hvad det er, er vi afslappede over for, og hvis vi kan finde en ikkebureaukratisk ordning, må vi alle sammen være interesseret i det. Det er ikke på den måde et helligt tal for mig. Det må være argumentationen, der afgør, hvad der er mest hensigtsmæssigt, og hvor meget besvær det vil indebære.

(Kort bemærkning).

Nyrup Rasmussen (S):

Jeg vil blot sige, at jeg synes, det var udmærket at få det tillæg til Det Radikale Venstres indlæg, som her blev givet.

Til min egen opklaring og måske også til fru Lone Dybkjær vil jeg blot sige, at det, jeg egentlig ville sige om 950-timers-ordningen, er, at vi anser det for ikke alene at være et spørgsmål om, hvorvidt det skal være 950, 850 eller et lavere timetal, men også fundamentalt set et spørgsmål om, hvorvidt den problemstilling egentlig ikke er løst efter delpensionsordningen.

Hertil kommer, at vi for alt i verden bør undgå et nyt kompliceret bureaukrati, som kan rejse nye, kolossale mistænksomhedsproblemer i a-kasse-systemet med alle de sager, vi kan se foran os.

Det var de to afgørende synspunkter i mit indlæg, fru Lone Dybkjær.

Glønborg (KRF):

Kristeligt Folkeparti finder, at forslaget om at lade medlemmer fra 55 år have en valgmu-

[Glønborg]

lighed er menneskelig rigtigt. Vi ved, at mange i slutningen af 50'erne synes, at det var raret at få afklaret deres forhold til arbejdsmarkedet helt, og derfor hilser vi med glæde, at den mulighed opstår.

Som følge af, at man kan komme tidligere af sted, synes vi også, at det er rimeligt, at der bliver en fortrydelsesmulighed, så det kan vi støtte helt ud.

Ud fra en almindelig betragtning om, at fleksibilitet er godt, kan vi også godt lide, at der bliver mulighed for i perioder eller i længere tid at arbejde mere end 200 timer, men mod et fradrag. Vi forestiller os, at det vil hjælpe mange virksomheder på den måde at kunne have en lidt elastisk arbejdskraft til rådighed, og vi tror også, at det vil glæde mange efterlønsmodtagere, at de indimellem, når de synes, de har lyst og kræfter, kan tage et ekstra stykke arbejde.

Vi lægger vægt på, at det er en forsikringsordning, og derfor vender vi os klart imod, at pensionsopsparings- og pensionsforsikringsordninger skulle få indflydelse på størrelsen af efterlønnen.

Vi føler også, at vi er nødt til at tage regeringens argumentation for på et eller andet tidspunkt at hæve den generelle efterlønsalder til 62 alvorligt. Spørgsmålet er, om det er lige bestemt det rigtige årstal, man har sat på for denne overgang. Hvis vi ser på, hvor stor en del af vores bruttonationalprodukt vi bruger til overførselsindkomster, så er det klart, at vi er nødt til at tage den udvikling alvorligt. Den tilsiger os at prøve at finde nogle områder, hvor det vil være rimeligt at spare nogle overførselsindkomster.

Det er klart, at vi her kommer ind på et område, hvor der er en række felter, som vi må sige er urørlige; her vil der ikke være besparelsesmuligheder. Men efterlønsordningen, der jo netop er blevet så populær som en slags tidlig pensionsordning, er måske et af de steder, hvor vi kan begrænse antallet af dem, der nyder godt af denne ordning, ved at sige: Kære venner, det er rart at have den mulighed at kunne komme til at gå og hygge sig hjemme, allerede når man er blevet 60, men vi kommer til at vente lidt længere.

Spørgsmålet er så, om det er det helt rigtige, regeringen har valgt her ved at sige, at de, der lige fylder 58 nu, stadig væk kan få lov at gå

som 60-årige. Vi kunne jo vælge at tage dem med, der fylder 57 nu, og sige, at de også kan få lov at gå som 60-årige. Jeg synes, der skal være en lille smule elastik i vores forhandlinger på dette område, men jeg kan sige, at princippet deri vil vi gerne give tilslutning til; så kan vi se, hvilket årstal der bliver det rigtige.

En belønning til dem, der venter til 63 år, kan vi godt lide, og at vi alle sammen skal være med til at betale lidt mere til det ved at stille krav om et længere medlemskab, synes vi er helt i orden.

Vi synes heller ikke, der er nogen grund til, at efterlønsmodtagere skal slippe med et lavere kontingent end dagpengemodtagere.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Jeg vil gerne sige tak for en altovervejende positiv modtagelse af regeringens forslag på efterlønsområdet. Jeg synes, det er godt, at det har fået en sådan positiv modtagelse her i Folketinget, og det giver i hvert fald mig anledning til håb om, at vi ganske hurtigt kan nå frem til bred enighed om gennemførelse af en sådan ændring af efterlønsordningen. Jeg lægger i hvert fald meget stor vægt på, at vi får det gennemført, også af hensyn til de borgere, som ønsker at benytte efterlønsordningen.

Jeg har indtryk af, at sådan som ordningen fungerer nu, er det en ordning, som der er en betydelig stivhed i. Der er ikke megen fleksibilitet, og det er så borgernes opgave at tilpasse sig en sådan lidt firkantet ordning. Det, jeg meget gerne ser, er, at vi får et system, hvor ordningen som sådan er i stand til at opfylde forskellige individuelle behov hos borgerne. Det må i det hele taget være det, der er vores opgave her i Folketinget: at tage udgangspunkt i befolkningens ønsker.

Forslaget har været startede i nogen tid; arbejdet med forslaget startede i øvrigt, længe før vi kom ind i problemstillingen omkring finansloven, hvor forslaget jo også spiller en væsentlig og central rolle. Det hele startede vel med en i øvrigt udmærket Midtpunkt-artikel i Jyllands-Posten skrevet af den konservative ordfører, fru Pia Christmas-Møller, for et halvt års tid siden. Jeg læste den i hvert fald med stor interesse, og det gav anledning til, at jeg satte nogle overvejelser i gang i Arbejdsministeriet, og nu sidder vi så med resultatet og skal tage stilling til det.

[Arbejdsministeren]

Hr. Nyrup Rasmussen var inde på spørgsmålet, om efterlønsordningen er en blivende ordning. Dertil vil jeg gerne sige, at uanset hvad der har været af diskussioner om efterlønsordningen i årenes løb, så er jeg ikke i tvivl om, at efterlønsordningen er en blivende ordning. Men den skal altså rettes lidt til efter vort tids krav og efter de ønsker, som borgerne med rette har til en sådan ordning.

Hr. Nyrup Rasmussen var negativ over for forslaget om at hæve aldersgrænsen fra 60 til 62 år. Det er et standpunkt, der ikke undrer mig. Jeg kan godt sige, at hvis man foreslår at hæve aldersgrænsen, så sætter man faktisk nogle stærke følelser i gang. Det er jeg i stand til at dokumentere ud fra min brev bunke, idet man en overgang troede, at det var noget, vi ville indføre fra den 1. januar 1992, hvad der naturligvis ikke er tale om.

Vanskeligheden ved det her er jo, at vi ikke kan planlægge blot for næste år og næste år igen. Det, vi laver her, er en ordning, der fungerer også i slutningen af dette årti og måske også i begyndelsen af det næste årti, og derfor er vi nødt til at planlægge på lang sigt.

Der er nogle virksomheder, som er meget glade for, at der er en mulighed for efterlønsordning for 60-årige; det er specielt de virksomheder, som reducerer antallet af medarbejdere. På andre virksomheder, hvor man måske skal gå den anden vej – og det vil der forhåbentlig være mange virksomheder der skal i de kommende måneder og år – kan man godt være lidt betænkelig ved, at der generelt er en tendens til at sænke den egentlige pensionsalder i Danmark. Det er baggrunden for forslaget om at hæve aldersgrænsen fra 60 til 62 år, men naturligvis med en overgangsordning.

Hr. Nyrup Rasmussen siger, at der er en mærkelig modstrid mellem dette forslag og så det forslag, vi har om at give de 55-årige langtidsledige mulighed for at komme på efterløn. Det mener jeg egentlig ikke der er. Forslaget om at hæve aldersgrænsen går jo på dem, der er i beskæftigelse, dem, man kunne kalde for arbejdsmarkedets faste kerne, hvorimod ordningen med de 55-årige sætter på de personer, der har vanskeligheder med at fastholde deres beskæftigelse. Det er altså en meget svag gruppe, der er tale om, og her ønsker vi at lave en ordning, så de kan få bedre vilkår, end de selv føler de har i øjeblikket.

Jeg har fået mange, mange henvendelser fra langtidsledige i den aldersgruppe, som har et meget, meget stærkt ønske om at stå af jobtilbudskarrusellen og komme på en fast ordning, meget gerne til en lavere sats; det er ikke det, der er problemet. Problemet er, at man ikke føler, der er megen mening i et nyt jobtilbud i et plejehjemskøkken eller i hvert fald i den offentlige sektor, for det har man prøvet før, og det følte man ikke der var megen mening i.

I den forbindelse vil jeg meget kraftigt understrege, at det her er en valgmulighed; det er ikke en mulighed, man er henvist til. Derfor har jeg ingen skrupler ved at sige, at satsen naturligvis er den lave sats. De rettigheder, man i øjeblikket har til arbejdstilbud osv., rokker vi jo ikke ved; det er udelukkende en ekstra valgmulighed.

Så er hr. Nyrup Rasmussen betænkelig ved de administrative problemer, der kan opstå ved en mere fleksibel timegrænse for, hvor meget arbejde man må have, når man er på efterløn. Jeg skal ikke lægge skjul på, at der er administrative problemer forbundet med det. Det vil vi gerne bidrage med en analyse af, så vi ved, hvad det er, vi går ind til, naturligvis; det er kun et rimeligt krav fra medlemmer af Folketinget og fra medlemmer af Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg. Men her er vi altså i den situation, at hvis vi vil lave en mere fleksibel ordning for kommende efterlønsmodtagere, så er vi nødt til at tage en administrativ merbelastning med.

Hr. Nyrup Rasmussen ser forslaget i sammenhæng med delpensionsordningen. Jeg forstår hr. Nyrup Rasmussens synspunkt på den måde, at hvis der er personer, der ønsker at bevare en reel fortsat tilknytning til deres arbejdsplads, så er det altså ikke efterlønnen, de skal sætte på, men delpensionen – jeg tror, det var sådan, hr. Nyrup Rasmussen udtrykte det; sådan opfattede jeg det i hvert fald. Jeg har hele tiden været meget glad for vores delpensionsordning, men af forskellige grunde har der jo ikke været den store tilstrømning til den, og vi kunne jo få en analyse af, hvad der er årsagen til det, for at der er en sammenhæng mellem efterlønsordningen og delpensionsordningen, det er helt oplagt.

Hr. Nyrup Rasmussen og også andre har været inde på spørgsmålet, om det er rimeligt at forhøje medlemsbidraget for personer, der

[Arbejdsministeren]

er på den høje sats. Der vil jeg gerne gøre opmærksom på, at det medlemsbidrag, der er tale om, vil være af samme størrelsesorden som medlemsbidraget for personer, som er på arbejdsløshedsdagpenge. Vi giver så en reduktion, når man går på 80 pct.-satsen. Men jeg synes ikke, der er grund til nogen form for betænkelse ved at sige, at når man er på efterløn og i øvrigt får den samme sats, som man gør, hvis man er på arbejdsløshedsdagpenge, så må man naturligvis også kunne betale et medlemsbidrag af tilsvarende størrelse.

Dernæst det, at man forøger kravet om varigheden af den periode, hvor man er medlem af en a-kasse, før man kan blive berettiget til efterløn. Der har været fremsat ønske om en overgangsordning, og den er indbygget i forslaget, naturligvis. Vi vil ikke fratage nogen årgange muligheden for at komme på efterløn til den planlagte tid. Sådan skal den overgangsordning naturligvis være skruet sammen, og sådan er den skruet sammen. Fremgår det ikke tydeligt nok af lovforslaget, så må vi have det analyseret og beskrevet noget bedre, end der åbenbart har været tale om.

Jeg har ikke til hensigt i øvrigt at kommentere de enkelte ordføreres indlæg, fordi de elementer af betænkelse, som hr. Nyrup Rasmussen drog frem, jo er de samme betæneligheder, som i lidt forskellig sammensætning har været fremme hos andre ordførere; det er de samme emner, og jeg mener, jeg stort set har kommenteret det her.

Jeg har dog en enkelt bemærkning til hr. Poul Nødgaard fra Fremskridtspartiet, som bebrejdede mig, at jeg havde en opgivende holdning over for de 55-årige, og at jeg ønskede at placere dem på et sidespor. Det har jeg bestemt ikke noget ønske om, men vi er nødt til at se på realiteterne, sådan som de er. Der er desværre i øjeblikket en situation på arbejdsmarkedet, hvor der er for mange 55-årige og derover, som har været langtidsledige, og for dem er det utrolig svært at komme i job igen. Derfor er deres situation, hvis man skal bedømme det realistisk, en mulighed for at få et 7-måneders-jobtilbud i den offentlige sektor og så komme på dagpenge igen. Det er altså realiteten for ganske mange mennesker, og den er vi nødt til at forholde os til. Derfor har jeg foreslået den ordning, som ligger i forslaget, og som jeg er helt sikker på at mange i den pågældende aldersgruppe vil føle sig tiltrukket af.

Jeg forstod ikke helt hr. Poul Nødgaards argument med hensyn til at modsætte sig det samme medlemsbidrag for efterlønsmodtagere på den høje sats som for dem, der er på arbejdsløshedsdagpenge på den samme sats. Jeg opfattede nogle udtalelser fra hr. Poul Nødgaard som gående på, at det nærmest var en lidt umoralsk ordning, efterlønsordningen som sådan, fordi der var nogle, der betalte til ordningen, og der var andre, der ikke fik udbytte af ordningen. Jamen hvad galt er der så i at sige til dem, der får udbytte af ordningen, at de i en periode skal betale lidt mere til ordningen, end de ellers skulle? Det synes jeg der er sund logik i, og det håber jeg også at hr. Poul Nødgaard vil støtte i det udvalgsarbejde, som nu kommer.

Endnu en gang tak til ordførerne for en positiv modtagelse. Jeg synes heller ikke, der skal lægges op til et langvarigt udvalgsarbejde. Jeg tror, at vi, når vi får besvaret en række af de helt relevante spørgsmål, der er stillet, ganske hurtigt kan finde frem til en politisk afklaring. Det skal i alt fald ikke mangle på engagement fra min side til at få en hurtig afklaring. Noget af det skal jo træde i kraft ganske hurtigt, den 1. januar 1992, og jo hurtigere vi kan få en afklaring, jo bedre vil det selvfølgelig være for kunderne i butikken.

(Kort bemærkning).

Nyrup Rasmussen (S):

Jeg skal heller ikke i denne første fase af behandlingen af lovforslaget trække forhandlingerne længere ud, end nødvendigt er, men vil dog ikke tilbageholde en betragtning, da arbejdsministeren sagde, at formålet med dette lovforslag er at tilrette ordningen efter borgerens ønsker. Kan arbejdsministeren nævne mig en eneste efterlønsmodtager eller lønmodtager, der er på vej til at blive efterlønsmodtager, der ønsker, at aldersgrænsen skal hæves fra 60 år til 62 år? Jeg tror det ikke. Det er ikke noget generelt ønske.

Men nu er linjerne trukket op, og standpunkterne er afklaret; så vi må se. Jeg hører i hvert fald lige nu, at der ikke her i folketings salen er forståelse for at hæve aldersgrænsen fra 60 til 62 år, og det håber jeg kan holde hele vejen igennem.

Jeg havde et konkret spørgsmål til arbejdsministeren, som jeg tror det vil være enkelt og

[Nyrup Rasmussen]

nemt at afklare, og som jeg håber der kan svares bekræftende på: Hvis vi ser på efterlønsordningen isoleret – når vi indfører 55-års-reglen i en tilpasset form og forhåbentlig, hvis denne 55-års-regel bliver indført, på en individuel efterlønsatts – så vil det jo med den efterlønsfinansiering, vi kender i dag, formelt betyde en merudgift til efterlønsordningen. Jeg går ud fra, at det kun er en kontoberegning, som ikke indebærer, at man vælter nye omkostninger over på arbejdsmarkedets parter, for det indebærer jo også besparelser på dagpengesystemet.

Hvis arbejdsministeren her fra talerstolen i dag ville bekræfte, at efterlønsfinansieringen, som isoleret set vil betyde en merudgift for efterlønsordningen, ikke indebærer nye omkostninger, der væltes over på arbejdsmarkedets parter, ville det være et vigtigt tilsagn.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Vi skal have en efterlønsordning, som tager hensyn dels til personer, der er ude i langvarig ledighed, dels til personer, der tilhører arbejdsmarkedets faste kerne. Det er det, der ligger bag de forskellige regler for de langtidsløse og for dem, der er i beskæftigelse, og det mener jeg der er god fornuft i.

Jeg har også bemærket en vis afstandtagen fra at gennemføre reglen om at hæve aldersgrænsen fra de 60 til de 62 år. Det må vi så forhandle nærmere i det udvalgsarbejde, der nu går i gang. Nogle har talt for en overgangsperiode, der var en anelse længere. Det kan måske være det, der kan få nøglen til at passe i låsen. Det vil vise sig.

Til hr. Nyrup Rasmussens sidste spørgsmål, vedrørende merudgifter til de 55-årige, og om der dér kunne være mulighed for, at man forsøgte at kaste denne merudgift over på arbejdsmarkedets parter, kan jeg sige, at det fremgår af lovforslaget – hvis det ikke fremgår tilstrækkelig tydeligt, så vil vi altså sørge for, at det kommer til at fremgå tilstrækkelig tydeligt – hvordan økonomien bag denne del af forslaget er bygget op. Der er tale om et spareprovenu, og det spareprovenu opnås dels ved, at nogle kommer fra arbejdsløshedsdagpenge på en højere sats over på 80 pct.-satsen, dels gennem besparelser på arbejdstilbudsordningen. Så den situation, som hr. Nyrup Rasmussen omtaler, er der altså ikke lagt op til.

(Kort bemærkning).

Nyrup Rasmussen (S):

Blot for at bortvejre enhver tvivl: Vi har jo visse forskelle mellem efterlønsordningens finansiering på den ene side og det ordinære dagpengesystem på den anden side. De besparelser, man her opnår i det samlede dagpenge-/efterlønsbillede, er der selvfølgelig, som der er lagt op til det – vi kan diskutere niveauerne, men det er ikke sagen i dag. Men disse samlede besparelser vil jo ikke være der, hvis vi kigger på efterlønsordningen isoleret set. Dér vil vi komme i den situation, at udgifterne til den isolerede efterlønsordning vil være stigende. Og dér er det så, hvis jeg har forstået arbejdsministeren ret, at denne formelle udgiftsstigning ikke indebærer større udgifter for arbejdsmarkedets parter til finansiering af efterlønsordningen.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Jeg forsøgte for et øjeblik siden at bortvejre hr. Nyrup Rasmussens skepsis, og hvis det ikke er tilstrækkeligt at gøre det i mundtlig form, skal jeg gerne senere gøre det skriftligt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 30:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Ændrede regler for nyuddannede, fastere tilknytning til arbejdsmarkedet, dagpengesats ved længerevarende ledighed, feriedagpenge m.v.).

Af arbejdsministeren (Kirkegaard).